

Protokół

obrad sejmowych z dnia 12. Stycznia 1866.

Posiedzenie dwudzieste.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulczycki, Paszkowski, hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych przy rozpoczęciu 102, w ciągu posiedzenia 113.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11tej i 1/2.

Protokół posiedzenia z dnia 11. Stycznia odczytany został i przyjęty.

Poseł Kraiński, jako sprawozdawca Wydziału krajowego, wnosi redakcyę adresu dziękczynnego do Najjaśniejszego Pana, — według polecenia danego uchwałą sejmową z dnia 30. Grudnia — w następującej osnowie :

„Najjaśniejszy Panie!

Nieś ulgę cierpiącym i spieszyć z pomocą dla nieszczęśliwych, było zawsze odznaczającą onotą Najdostojniejszej Rodziny Habsburgów.

Wstępując Najjaśniejszy Panie, za własnym najszlachetniejszego serca Twego popędem w świetne poprzedników Twoich ślady, raczyłeś Wasza Cesarsko-Królewska Apostolska Mość okazać wielokrotnie wspaniałomyślną Swą troskliwość mieszkańcom królestwa Twego Galicyi i Lodomeryi i wielkiego księstwa Krakowskiego, którzy w rok ubiegłym nie tylko mnogimi, niszczącemi ich mienie pożarami, ale i niepamiętną głodem zagrażającą klęską nieurodzaju dotknięci zostali.

W imieniu tej to niedolą nawidzonej, a ojcowską Waszej Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości pieczołowitością pokrzepionej ludności, zgromadzony Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi i wielkiego księstwa Krakowskiego, składa niniejszem u stóp Waszej Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości, obok zapewnienia niezachwianej wierności, najuniżeńsze podziękowanie.“

Sekretarz Kulczycki odczytał tenże sam adres w języku ruskim.

Adres w całym brzmieniu powyższem jest przez Sejm przyjęty.

Poseł Zbyszewski, sprawozdawca komisji do sprawy Towarzystwa kredytowego, wnosi powtórne sprawozdanie tejże komisji.

Przy dyskusji ogólnej nikt wniosku nie stawił. W dyskusji szczegółowej: Według wniosku komisji przyjęty jest tytuł: „Uchwała Sejmu królestwa Galicyi i Lodomeryi i wielkiego księstwa Krakowskiego, dotycząca galicyjskiego stanowego Instytutu kredytowego.“

Do artykułu I. stawia poseł Skrzyński Ludwik następującą odmianę: „Galicyjski Instytut kredytowy jest dobrowolnem stowarzyszeniem właścicieli dóbr ziemskich, tabulą galicyjską i bukowińską objętych, pod gwarancją przez Stany galicyjskie przyjętą, w celu dostarczania kapitałów przez wydawanie listów zastawnych na hypotekę tych dóbr, a to pod solidarną gwarancją wszystkich właścicieli, którzy z dobrami takimi do Towarzystwa przystąpili,“ — następnie zgadza się wnoszący poprawkę na opuszczenie wyrazu „solidarność“. Przy głosowaniu wniosek posła Skrzyńskiego upada. Artykuł I. wniosku komisji przyjętym jest jak następuje:

„Celem galicyjskiego Instytutu kredytowego jest: dawanie pożyczek w listach zastawnych na hypotekę dóbr ziemskich tabularnych.

Artykuł II. Poseł Ławrowski wnosi, aby artykuł ten zupełnie został pominięty. — Poseł Skrzyński Ludwik proponuje, aby do artykułu zrobionym był dodatek „celem wykazania, iż fundusze te wedle przeznaczenia ustawą mu nadanego użyty były.“

Artykuł II. przez głosowanie całkiem uchylony zostaje, a przeto samo i poprawka upada.

Do artykułu III. poseł Skrzyński stawia poprawkę, według której ten artykuł miałby otrzymać brzmienie: „Rozwiązanie Instytutu kredytowego uchwalone przez ogólne zgromadzenie Towarzystwa nastąpić tylko może w drodze ustawy krajowej.

Uchwała ogólnego zgromadzenia Towarzystwa względem użycia majątku pozostałego po rozwiązaniu Instytutu kredytowego ma przez Sejm w drodze ustawy krajowej być zatwierdzoną, przyczem Sejm staranie mieć będzie, aby wszystkie zobowiązania Instytutu dopełniane były.“

Poseł Ławrowski wnosi, aby w pierwszym ustępie artykułu komisji opuścić wyrazy „Uchwała taka potrzebuje zatwierdzenia Sejmu.“ Poseł x. Pawlików wnosi poprawkę, według której w pierwszym ustępie wniosku opuszczone być miałyby wyrazy: „Uchwała taka potrzebuje zatwierdzenia Sejmu“, na końcu zaś drugiego ustępu po wyrazie „zobowiązań“ od punktu dodanem byłoby: „O takiej uchwale zawiadamia Towarzystwo Instytutu kredytowego Sejm, który potem będzie mieć starania, aby zobowiązania były dopełnione.“

Poseł Ławrowski odstępuje od swojego wniosku, przyjmując poprawkę x. Pawlikowa. Poprawka x. Pawlikowa przy głosowaniu upada. Poprawka posła Skrzyńskiego przez głosowanie nad obydwoma jej ustępami upada. Sejm zamienia w uchwałę oba ustępy artykułu III. wniosku komisji, który opiewać ma jak następuje: „Rozwiązanie galicyjskiego Instytutu kredytowego uchwała ogólne zgromadzenie; uchwała taka potrzebuje zatwierdzenia Sejmu.

W razie rozwiązania uchwała ogólne zgromadzenie, na jaki cel ma być użyty fundusz rezerwowy, jako też inny majątek Instytutu, pozostający po zaspokojeniu wszystkich jego zobowiązań. Sejm będzie miał staranie, aby zobowiązania te były dopełnione.“

Do artykułu IV. przychodzi pod głosowanie poprawka posła Kabata, według której artykuł ten brzmiećby powinien:

„Zmiany sprzeciwiające się powyższym artykułom I. i II., potrzebują zezwolenia Sejmu.“ Poprawka ta przez głosowanie upada. Artykuł IV. przedstawiony przez komisję jest przyjęty w następującem brzmieniu:

„Zmiany w ustawach galicyjskiego Instytutu kredytowego następują za uchwałami ogólnego zgromadzenia tegoż Instytutu. Zmiany nie sprzeciwiające się powyższym artykułom I. i II. nie potrzebują zezwolenia Sejmu“.

Do artykułu V. popartą jest poprawka posła Zyblikiewicza w dwóch częściach, mająca zastąpić oba artykuły V. i VI. wniosku komisji.

Sprawozdawca komisji oświadcza, iż większość członków tejże komisji przez poufne porozumienie już zgodziła się na wniosek posła Zyblikiewicza.

Marszałek poprawkę tę daje pod głosowanie. Wniosek posła Zyblikiewicza jest przez Izbę uchwalony w miejsce artykułu V., jak następuje: „Sejm zgadza się także, aby zmiany ustaw galicyjskiego Instytutu kredytowego, tudzież postanowienia względem wyboru delegatów do ogólnego zgromadzenia, przez ogólne zgromadzenie w roku 1861 uchwalone — teraz już weszły w wykonanie.

O ile zaś poprawki i dodatki do pomienionych zmian i postanowień, ze strony Rządu wniesione, w statutach zamieszczone być mają — Sejm pozostawia porozumieniu się Dyrekcji Instytutu z Rządem.“

Przez przyjęcie tego artykułu, odpada tem samem już artykuł VI. z wniosku komisji.

Trzecie czytanie uchwały, dotyczącej się galicyjskiego Instytutu kredytowego, odłożonem zostało do późniejszego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3^{1/2}, następujące posiedzenie zapowiada na dzień 15go Stycznia. Na porządku dziennym będą:

Wybory do komisji edukacyjnej;

Wybór członków do komisji dla statutów miast większych;

Wybór jednego rewidenta;

Trzecie czytanie uchwały względem galicyjskiego Instytutu kredytowego;

Sprawozdanie Wydziału petycyjnego;

Pierwsze czytanie wniosku posła Samelzona o statucie dla miasta Krakowa;

Pierwsze czytanie wniosku posła Koczyńskiego o stopie procentowej i o lichwie;

Pierwsze czytanie wniosku posła Koroluka o nauczycielach szkół ludowych, i

Pierwsze czytanie wniosku posła x. Pietrusiewicza o języku wniosków, sprawozdań i trzeciego czytania.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulczycki w. r.

